

EXPUNERE DE MOTIVE
Secțiunea 1
Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

Secțiunea a 2-a
Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ:

Inițiativa Ministerului Justiției

2.2. Descrierea situației actuale

- Potrivit dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Constituția României, "Cetățenia română se dobândește, se păstrează sau se pierde în condițiile prevăzute de legea organică."

Legea cetățeniei române nr. 21/1991 stabilește ca moduri de dobândire a cetățeniei române nașterea, adopția și acordarea la cerere.

Modurile de *pierdere a cetățeniei române* sunt, de asemenea, prevăzute expres și limitativ în Legea nr. 21/1991.

Principalul mod de dobândire a cetățeniei române este prin naștere, pe baza principiului *jus sanguinis* (dreptul sângelui), copilul ai cărui părinți sau numai unul dintre ei este cetățean român dobândind în mod automat cetățenia română, indiferent de locul nașterii sale.

Un alt mod de dobândire a cetățeniei este prin acordare la cerere, fie prin procedura tipică de naturalizare (art. 8 din lege), fie prin alte modalități specifice, care presupun o procedură simplificată și condiții preferențiale.

Legea facilitează *redobândirea cetățeniei române*, fie de către persoanele care au pierdut această cetățenie, precum și de către descendenții acestora până la gradul II inclusiv, fie de către persoanele care au fost cetățeni români, dar au pierdut cetățenia română din motive neimputabile lor sau cărora această cetățenie le-a fost ridicată fără voia lor, precum și de către descendenții acestora până la gradul III, aceste persoane beneficiind de o procedură și de condiții simplificate în vederea redobândirii cetățeniei române.

- În scopul înlăturării unor consecințe nefaste ale istoriei, ca formă de reparație istorică, Legea cetățeniei române nr. 21/1991 a prevăzut încă de la adoptarea sa posibilitatea redobândirii cetățeniei române de către persoanele care au pierdut această cetățenie, precum și de către descendenții acestora, respectiv de către persoanele care au fost cetățeni români, dar au pierdut cetățenia română din motive neimputabile lor sau cărora această cetățenie le-a fost ridicată fără voia lor, precum și de către descendenții acestora.

De lege lata, prin dispozițiile art. 11 din lege, legiuitorul a reglementat în mod distinct redobândirea sau acordarea cetățeniei române persoanelor care au pierdut cetățenia din motive neimputabile lor sau cărora cetățenia le-a fost ridicată fără voia lor, precum și descendenților acestora, până la gradul III inclusiv. Această categorie este alcătuită din foștii cetățeni români care și-au

pierdut cetățenia, fără voia lor, ca urmare a pierderilor teritoriale suferite de România în perioada celui de-al doilea război mondial, precum și din descendenții acestora.

De asemenea, prin dispozițiile art. 10 din lege sunt vizate persoanele care în timpul regimurilor dictatoriale au plecat din România, în condițiile în care aceasta conducea la pierderea cetățeniei române, precum și descendenții acestora, până la gradul II inclusiv.

- Încă din anul 1990 - a se vedea dispozițiile art. 1 din Decretul – Lege nr. 137/1990 privind unele dispoziții referitoare la cetățenia română, potrivit cărora „*Foștii cetățeni români care, înainte de data de 22 decembrie 1989, au pierdut cetățenia română din diferite motive, o pot redobânda la cerere, în baza unei declarații autentificate, în străinătate, la reprezentanțele diplomatice sau oficiile consulare ale României, iar în țară la Notariatul de stat al municipiului București, chiar dacă au o alta cetățenie și nu își stabilesc domiciliul în România.*” - statul român a adoptat o politică de restabilire a cetățeniei în beneficiul celor care, *din cauza conjuncturii istorice*, au fost lipsiți de cetățenia română, politică ce a condus, astfel cum se arată în lucrările de specialitate, la o renaturalizare masivă a foștilor cetățeni români, precum și a descendenților acestora. Cu toate acestea, cei mai mulți dintre cetățenii astfel naturalizați *nu locuiesc în mod obișnuit (statornic) în România, iar mulți dintre descendenții foștilor cetățeni români s-ar putea să nu fi călătorit în România, reglementările legale ce s-au succedat de-a lungul timpului prevăzând, în aceste situații, posibilitatea depunerii cererii la misiunile diplomatice/oficiile consulare ale României în străinătate și a menținerii în străinătate a domiciliului solicitantului de cetățenie.*

Așadar, spre deosebire de ipoteza naturalizării propriu-zise - reglementată în prezent prin dispozițiile art. 8 din Legea nr. 21/1991, care presupune îndeplinirea unor cerințe de integrare în comunitatea românească a solicitantului de cetățenie – sub aspect lingvistic și cultural, prin locuirea statornică în România pe o perioadă stabilită de lege - condițiile și procedura redobândirii cetățeniei române sunt unele simplificate, în considerarea legăturilor istorice dintre statul român și persoanele vizate de ipoteza actualelor art. 10 și 11 din lege.

Astfel, în perioada 2010 – 2024 (raportat la data de 25.03.2024) au fost înregistrate 28.724 cereri de redobândire a cetățeniei române depuse în temeiul art. 10 din Legea nr. 21/1991, din care un număr de 25.598 de petenți au solicitat redobândirea cetățeniei române cu menținerea domiciliului în străinătate (respectiv 89,1% la sută din numărul total de cereri).

De asemenea, în perioada 2010 – 2024 (raportat la data de 25.03.2024) au fost înregistrate 967.463 cereri de redobândire a cetățeniei române depuse în temeiul art. 11 din Legea nr. 21/1991, din care un număr de 830.209 de petenți au solicitat redobândirea cetățeniei române cu menținerea domiciliului în străinătate (respectiv 86% la sută din numărul total de cereri).

Este de menționat că din numărul total de cereri privind obținerea cetățeniei române înregistrate în perioada 2010-2024, cererile de redobândire depuse în

temeiul art. 10 din lege reprezintă un procent de 2,78%, iar cererile de redobândire depuse în temeiul art. 11 din lege reprezintă un procent de 93,75%.

- **Printre măsurile adoptate de natură să permită accelerarea procedurii de redobândire cetățeniei române a fost și cea privind eliminarea interviului prin care se verifica cunoașterea limbii române de către solicitantul de cetățenie, în nota de fundamentare a O.U.G. nr. 36/2009 arătându-se că “în cazul persoanelor prevăzute la art.10¹, etapa procedurală a interviului nu se justifică, fiind vorba de foști cetățeni români care, în mod evident, cunosc deja limba română și posedă noțiuni elementare de cultură și civilizație românească, în măsură suficientă pentru a se integra în viața socială, așa cum prevede legislația în vigoare.”** În fapt, însă, s-a dovedit că există o incongruență între ipoteza de la care s-a plecat pentru adoptarea acestei măsuri, respectiv prezumarea cunoașterii limbii române, și realitatea concretă, dovedindu-se, de regulă cu ocazia depunerii jurământului, că un număr semnificativ de solicitanți de cetățenie, ai căror ascendenți au fost cetățeni români, nu cunosc la nivel minimal limba română. Este de menționat faptul că, în practica judiciară, prevederile în discuție au fost interpretate, în majoritatea cazurilor, ca instituind o prezumție (legală) relativă de cunoaștere a limbii române de către cei ce formulează cereri de redobândire, prezumție ce rezultă și din dispozițiile art. 20 alin. (3) din Legea nr. 21/1991 ce prevăd depunerea jurământului în limba română; or, rostirea jurământului de credință implică înțelegerea și asumarea conținutului acestuia, fapt ce are ca premisă cunoașterea limbii române.

Prin același act normativ, „*tot în contextul simplificării procedurii și a soluționării cu celeritate a cererilor*” – conform notei de fundamentare – s-a prevăzut ca verificarea de către Comisia pentru cetățenie a îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru redobândirea cetățeniei în temeiul dispozițiilor art. 11 din lege să se realizeze în termen de cel mult 5 luni de la data înregistrării cererii.

Instituirea acestui termen - exceptând o serie de termene procedurale care privesc, de exemplu, emiterea și comunicarea ordinelor președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie, acesta era singurul termen prevăzut în Legea cetățeniei române nr. 21/1991 pentru soluționarea cererilor de acordare a cetățeniei române¹ - a fost de natură să exercite o mare presiune asupra activității Autorității Naționale pentru Cetățenie, în condițiile gestionării unui volum ridicat al cererilor de redobândire a cetățeniei române, și a creat așteptări nerealiste în ceea ce privește obținerea imediată a cetățeniei române. Sub acest aspect, trebuie subliniat faptul că dobândirea cetățeniei române prin acordarea la cerere, inclusiv în ipoteza redobândirii acesteia, reprezintă o vocație, iar nu un drept al solicitantului, iar în realizarea scopului fundamental al Autorității Naționale pentru Cetățenie, respectiv aplicarea procedurii legale de

¹ În prezent, termenul de cel mult 5 luni are în vedere „fixarea primului termen, la care Comisia va verifica îndeplinirea condițiilor necesare acordării sau redobândirii cetățeniei române potrivit art. 11.”

acordare, redobândire, renunțare și retragere a cetățeniei române, este necesară verificarea atentă a îndeplinirii condițiilor legale pentru acordarea/redobândirea cetățeniei române, deoarece procedura de natură administrativă desfășurată în fața Comisiei din cadrul Autorității Naționale pentru Cetățenie necesită, în mod imperativ, verificarea îndeplinirii de către solicitantul de cetățenie a tuturor condițiilor cerute de lege.

Sub aspectul volumului cererilor de redobândire a cetățeniei române întemeiate pe dispozițiile art. 11 din Legea nr. 21/1991, și care evidențiază amploarea volumului de activitate, precum și valorile de creștere a cererilor din această categorie sunt de evidențiat următoarele date statistice:

An	Număr cereri înregistrate – art. 11 din lege	Număr cereri soluționate
2007	2103	580 (HG sau ordin MJ)
2008	3913	4646 (ordin MJ)
2009	21960	11847 (ordin MJ)
2010	94439	45364 (inclusiv ordin MJ)
2011	100835	85241
2012	87007	71257
2013	51216	68413
2014	19947	68070
2015	79464	54259
2016	111459	80617
2017	92114	81230
2018	93725	43436
2019	96174	38367
2020	20871	73217
2021	38707	44672
2022	31328	50553
2023	38981	34028
2024* (date valabile la 25.03.2024)	11309	5052
TOTAL	995552	860849

** se observă o scădere a numărului cererilor în perioada pandemiei de COVID-19, când au fost adoptate restricții privind circulația persoanelor bazate pe protecția sănătății publice (cvasimajoritatea solicitanților de cetățenie în temeiul dispozițiilor art. 11 din lege sunt cetățeni ai unor țări din spațiul extracomunitar), precum și restrângeri ale activităților de lucru cu publicul.*

În acest context general se înregistrează și un număr mare de cereri de chemare în judecată având ca obiect nesoluționarea cererilor de redobândire a cetățeniei române întemeiate pe dispozițiile art. 11 în termenul prevăzut de lege, acțiunile de acest fel atrăgând, invariabil, obligarea Autorității la soluționarea de îndată a cererilor și la plata cheltuielilor de judecată.

Astfel, în perioada 2018-2023, Autoritatea Națională pentru Cetățenie a fost chemată în judecată în 6.126 de cauze, repartizate anual după cum urmează: 2018 - 246 de cauze, 2019 - 380 de cauze, 2020 - 1.030 de cauze, 2021 - 957 de cauze, 2022 - 1.277 de cauze, 2023 - 2.233 de cauze.

În anul de referință 2023, obiectul cererilor de chemare în judecată este următorul:

- 2.029 (față de 1.042 de cereri de chemare în judecată în anul 2022) - cereri prin care se reclamă nesoluționarea în termen legal a cererilor de cetățenie;

- 155 - contestații împotriva ordinelor de respingere a cererilor de cetățenie;

- 49 - acțiuni având alt obiect precum: plata unor drepturi salariale, pretinsa neexecutare a hotărârilor judecătorești etc.

Așadar, cererile având ca obiect pretinsul refuz nejustificat de soluționare a cererilor de cetățenie/nesoluționarea în termen legal a acestora, raportat la termenele actuale prevăzute de Legea nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, au reprezentat 90% din numărul total de cereri de chemare în judecată.

Numărul total al cererilor de chemare în judecată a Autorității a crescut în 2023 cu 75% față de anul 2022 și cu 133% față de anul 2021, iar în cazul cererilor având ca obiect pretinsul refuz nejustificat de soluționare a cererilor de cetățenie/nesoluționarea în termen legal, creșterea este de 95% față de anul precedent.

Este de remarcat și faptul că multe dintre acțiunile în justiție sunt formulate tocmai de titularii unor cereri de cetățenie în legătură cu care există suspiciuni de fals al actelor din dosarul de cetățenie, aceștia fiind tot mai frecvent cetățeni ai unor state din spațiul ex-sovietic în componența cărora nu se regăsesc teritorii care au aparținut în trecut statului român (de altfel, în ultimii ani, se observă o creștere importantă a numărului cererilor întemeiate pe dispozițiile art. 11 din lege - inclusiv ca procent din numărul total al cererilor întemeiate pe acest articol - introduse de persoane care sunt cetățeni ai unor state din spațiul ex-sovietic în componența cărora nu se regăsesc teritorii care au aparținut în trecut statului român).

Deși demarată prompt în executarea hotărârilor judecătorești, procedura de soluționare a cererilor de cetățenie se poate prelungi din motive obiective care țin de imperativul verificării cu acuratețe a îndeplinirii condițiilor legale, inclusiv sub aspectul lămuririi suspiciunilor de fals privind actele depuse de către solicitanți, situații în care Comisia pentru cetățenie dispune verificări internaționale.

În contextul internațional actual, este posibilă o creștere exponențială a cererilor de redobândire a cetățeniei române, precum și a numărului acestor litigii, în condițiile în care cei mai mulți solicitanți provin din Republica Moldova și din alte țări din spațiul ex-sovietic. Amintim faptul că o situație similară a fost constatată în trecut, în contextul războiului declanșat de Rusia în Ucraina în anul 2014. Astfel, dacă în anul 2014 au fost înregistrate doar

19.947 de cereri de redobândire a cetățeniei române, în anul 2015 numărul solicitărilor de același fel a crescut exponențial la 79.464, iar în 2016 a depășit 110.000.

- Potrivit dispozițiilor art. 22 alin. (1) din Legea nr. 21/1991, “Dovada cetățeniei române se face cu cartea de identitate sau, după caz, cu buletinul de identitate, cu pașaportul, cu titlul de călătorie fără mențiunea «identitate incertă», cu certificatul prevăzut la art. 20 alin. (6) sau cu documentele prevăzute la art. 23.”

În prezent, se perpetuează o problemă majoră, ce decurge din faptul că, în multe situații, cei ce au redobândit cetățenia română nu au efectuat demersuri pentru transcrierea certificatelor de stare civilă în registrele de stare civilă române, eliberarea cărții de identitate și/sau a documentului de călătorie românesc, singura dovadă a cetățeniei române fiind certificatul de cetățenie eliberat în condițiile legii.

Devine esențial ca toți cetățenii români naturalizați să dețină acte de identitate și călătorie emise de autoritățile statului român, intrând astfel în evidența certă a instituțiilor competente ale statului.

- În ultimii ani, Autoritatea Națională pentru Cetățenie s-a confruntat cu situația în care într-un număr semnificativ de dosare de cetățenie au fost depuse documente de stare civilă care s-au dovedit a nu fi autentice, potrivit comunicărilor venite din partea autorităților străine competente, ca urmare a verificărilor dispuse de Comisia pentru cetățenie.

Deși prin dispozițiile O.u.G. nr. 82/2021 au fost adoptate măsuri pentru eliminarea unor riscuri reprezentate de situațiile care ar putea duce la dobândirea în mod fraudulos a cetățeniei române, în baza unor documente false, prevăzându-se ca pe aceste documente să fie aplicată apostila prevăzută de Convenția de la Haga din 1961 cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine sau, după caz, să fie supralegalizate, sunt necesare și alte formule legislative complementare, de natură a înlătura vulnerabilitățile la adresa integrității procesului de acordare a cetățeniei române.

- În același context general trebuie menționate și tentativele de fraudă la jurământul de credință, existând anterior anului 2019 mai multe cazuri de substituiri de persoană, situații în care Autoritatea Națională pentru Cetățenie a sesizat organele judiciare. În perioada 2019-2021, Autoritatea Națională pentru Cetățenie a beneficiat de sprijinul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră pentru identificarea persoanelor care urmau să depună jurământul de credință, fiind înregistrate, în fiecare an, mai multe situații de persoane care intraseră ilegal în țară sau care se folosiseră de acte emise pe alt nume pentru a evita un consemn existent.

- De la adoptarea Legii nr. 21/1991 și până în prezent, aceasta a fost în mai multe rânduri amendată, nu de puține ori prin ordonanțe de urgență; deși intervențiile legislative realizate au avut caracter obiectiv și au urmărit asigurarea unui cadru normativ clar și stabil în materie, de multe ori acestea au urmărit corectarea unor neajunsuri constatate în practică, prin modificări/completări cu caracter limitat și punctual.

Drept urmare, este necesară la acest moment o reevaluare a dispozițiilor legii, pe baza unei viziuni de ansamblu, cu luarea în considerare a tuturor soluțiilor de natură legislativă care vor contribui la asigurarea unui cadru normativ simplu, previzibil și stabil în materie de cetățenie, precum și a documentelor internaționale în materie.

Trebuie remarcat, de altfel, că și în prezent încă se regăsesc în cuprinsul legii soluții preluate din fosta lege a cetățeniei, care, în mod evident, sunt anacronice, fiind *expresia societății românești* la un anumit moment istoric. De asemenea, alte dispoziții nu sunt corelate cu modificările aduse unor instituții juridice prin noul Cod civil sau au un caracter vădit injust. În plus, sunt necesare intervenții punctuale, pe anumite aspecte care generează disfuncționalități în practică, precum și intervenții pentru corelarea textelor sau pentru clarificarea unor dispoziții legale contradictorii sau insuficient de precise.

2.3. Schimbări preconizate

- Similar reglementării din alte state, proiectul propune instituirea unui indicator de integrare suplimentar în cazul solicitanților de cetățenie, respectiv atașamentul acestora față de valorile supreme ale statului român, astfel cum sunt prevăzute de art. 1 alin. (3) din Constituție – „demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic” -, plecând de la trăsăturile generale ale conceptului de naturalizare, privit ca un proces transformator prin care un străin devine membru cu drepturi depline al unei comunități politice naționale, prin acordarea cetățeniei, în urma integrării acestuia în comunitatea respectivă.

- *În materia acordării la cerere a cetățeniei române, la articolul 8 alin. (1) lit. a), se înlocuiește cerința impusă persoanei care solicită acordarea cetățeniei române de a avea domiciliul, în condițiile legii, pe teritoriul României, cu aceea de a locui, în condițiile legii, pe teritoriul României.*

Este de precizat că în conformitate cu dispozițiile art. 6 paragraful 3 din Convenția europeană asupra cetățeniei, adoptată la Strasbourg la 6 noiembrie 1997, ratificată prin Legea nr. 396/2002: *“Fiecare stat parte trebuie să prevadă în dreptul său intern, pentru persoanele care domiciliază în mod legal și obișnuit pe teritoriul său, posibilitatea unei naturalizări. Nu trebuie să se prevadă printre condițiile de naturalizare o perioadă de domiciliu mai mare de 10 ani înainte de depunerea cererii.”*

Deși textul, astfel cum a fost tradus în limba română, are în vedere domiciliul persoanei, considerăm, în acord cu textul original în limba engleză al documentului, că prevederea are în vedere locuirea obișnuită, în condițiile legii, pe teritoriul statului.

Formalizând interpretarea dată legii în practica Comisiei pentru cetățenie, proiectul de lege prevede în mod expres cerința ca acordarea cetățeniei potrivit art. 8 din Legea nr. 21/1991 să fie condiționată de împrejurarea ca solicitantul să fie titularul unui drept de ședere pe termen lung sau, după caz, al dreptului de rezidență permanentă, în România.

Astfel, persoana care are domiciliul pe teritoriul României este deținătorul unui drept de ședere pe termen lung care se acordă străinului pe o perioadă nedeterminată și care a dobândit acest drept în urma unor ample verificări de securitate întreprinse de Inspectoratul General pentru Imigrări. Cetățenii străini posesori ai dreptului de ședere temporară, statistic mai mulți decât cei care au drept de ședere pe termen lung și aferent un domiciliu în România, nu intră în această categorie, întrucât nu fac obiectul aceluiași proceduri de securitate; de altfel, cu privire la persoanele care au drept de ședere temporară și nu au făcut demersuri de permanentizare a șederii, se poate presupune că nu au în intenție să rămână pe teritoriul național.

Pe cale de consecință, pentru armonizarea reglementării cu prevederile O.u.G. nr. 194/2002 privind *regimul străinilor în România, respectiv ale O.u.G. nr. 102/2005* privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene - acte normative care stabilesc, ca regulă, că se poate acorda dreptul de ședere pe termen lung celor care au avut drept de ședere temporară sau au beneficiat de protecție internațională pe teritoriul României, în mod continuu în ultimii 5 ani anteriori depunerii cererii, respectiv că beneficiul dreptului de rezidență permanentă este condiționat de o rezidență continuă și legală pe teritoriul României pentru o perioadă de cel puțin 5 ani – proiectul prevede posibilitatea reducerii termenului de ședere de 8 ani cu până la 3 ani pentru anumite categorii de solicitanți de cetățenie.

Astfel, în materia acordării cetățeniei pe bază de ședere, se prevede posibilitatea reducerii termenului de ședere de 8 ani cu până la 3 ani pentru următoarele categorii de solicitanți:

a) cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European ori cetățeni ai Confederației Elvețiene;

b) cei născuți pe teritoriul României, dacă la data nașterii lor părinții acestora sau, după caz, unul dintre aceștia, locuia legal pe teritoriul României.

c) cei care au dobândit statut de refugiat, potrivit prevederilor legale în vigoare.

În acest mod:

- este eliminat cazul „solicitantului care a investit în România sume care depășesc 1.000.000 de euro” din categoria beneficiarilor legali ai posibilității reducerii termenelor de ședere, în condițiile legii, pe teritoriul României, în contextul și al Recomandării din 28.03.2022 a Comisiei Europene, referitoare la sistemele din Uniunea Europeană de acordare a cetățeniei și a dreptului de ședere pentru investitori, demers care concretizează un proces mai îndelungat al preocupărilor Uniunii de combatere a unor astfel de scheme; astfel, Comisia Europeană a apreciat că acordarea cetățeniei Uniunii Europene în schimbul unor plăți sau investiții prestabilite, fără nicio legătură reală cu statul membru în cauză, reprezintă o încălcare a dreptului Uniunii Europene. Așadar, având în vedere preocupările existente la nivel european în ceea ce privește schemele de cetățenie prin investiții - citizenship by investment –, instrumente legale ce permit persoanelor

să obțină drepturi de cetățenie prin intermediul investițiilor locale, proiectul propune eliminarea facilității acordării cetățeniei române persoanelor care **au investit în România sume care depășesc 1.000.000 de euro. De altfel, în practica Comisiei pentru cetățenie, această normă a avut o aplicabilitate redusă.**

- având în vedere prevederile Convenției din 28 iulie 1951 privind statutul refugiaților, la care România a aderat prin Legea nr. 46/1991, prezentul proiect de lege păstrează facilitatea la acordarea cetățeniei române recunoscută celor care au dobândit statut de refugiat, sub forma posibilității reducerii termenelor legale de ședere. Pentru a stimula și recompensa integrarea solicitanților care au dobândit acest statut, proiectul prevede posibilitatea reducerii termenelor legale de ședere cu îndeplinirea anumitor condiții, respectiv în situația în care solicitantul de cetățenie a depus eforturi deosebite în vederea integrării în societatea românească, mai ales dacă poate demonstra realizări remarcabile în pregătirea școlară sau profesională ori în ocupația exercitată sau implicare civică deosebită.

Problematica acordării cetățeniei este una ce vizează securitatea națională date fiind implicațiile și provocările generate de actualul context de securitate, atât la nivel regional, cât și la nivel global.

Având în vedere starea de volatilitate securitară în anumite zone ale globului, cu efecte dificil de cuantificat în mediul cetățenilor străini solicitanți de cetățenie, precum și migrația ilegală generată de această stare de incertitudine securitară, raportat la categoriile de persoane beneficiare ale unei forme de protecție internațională proiectul prevede facilitatea reducerii termenelor de ședere exclusiv cu privire la persoanele care au dobândit statut de refugiat.

În actul normativ de referință, respectiv Legea nr.122/2006 privind azilul în România, refugiatul este definit ca fiind cetățeanul străin sau apatridul care îndeplinește condițiile prevăzute în Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951. De asemenea, orice cerere de azil este analizată individual și succesiv din perspectiva statutului de refugiat și a protecției subsidiare, în sensul că statul român acordă ori una ori alta din aceste situații de protecție internațională. Statutul de refugiat se recunoaște, la cerere, cetățeanului străin care, în urma unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, opinii politice sau apartenență la un anumit grup social, se află în afara țării de origine și care nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să solicite protecția respectivei țări, precum și apatridului care, aflându-se din motivele menționate anterior în afara țării în care avea reședința obișnuită, nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să se întoarcă în respectiva țară și cărora nu li se aplică cauzele de excludere de la recunoașterea statutului de refugiat.

Protecția subsidiară se acordă cetățeanului străin sau apatridului care nu îndeplinește condițiile pentru recunoașterea statutului de refugiat și cu privire la care există motive întemeiate să se creadă că, în cazul returnării în țara de origine, respectiv în țara în care își avea reședința obișnuită, va fi expus unui risc serios, care nu poate sau, din cauza acestui risc, care nu dorește protecția

acelei țări și căruia nu i se aplică cauzele de excludere de la acordarea acestei forme de protecție.

- *Din motive de echitate juridică, similar reglementărilor din alte state, proiectul prevede faptul că nu susțin interviul organizat pentru verificarea condițiilor prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. f) și g) (condiții ce privesc cunoașterea limbii române, a prevederilor Constituției României și a imnului național, precum și faptul că cel în cauză posedă noțiuni elementare de cultură și civilizație românească) persoanele cu privire la care, prin hotărâre judecătorească, a fost instituită, în condițiile legii, măsura de ocrotire a consilierii judiciare sau a tutelei speciale – a se vedea dispozițiile Legii nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative.*

- *Pentru sporirea clarității reglementării, se propune modificarea dispozițiilor art. 8¹ din lege, în sensul de a se specifica care sunt activitățile apte să contribuie la protejarea și promovarea culturii, civilizației și spiritualității românești, precum și caracterul semnificativ și constant al acestor activități.*

- **Întrucât, în conformitate cu dispozițiile art. 13 din Constituție, „În România, limba oficială este limba română”, iar cunoașterea limbii statului a cărui cetățenie o solicită este unul din principalii indicatori de integrare a solicitantului de cetățenie, prezentul proiect introduce drept condiție obligatorie pentru redobândirea cetățeniei române, supusă anume verificării, cunoașterea de către solicitant a limbii române; în acest fel se consolidează sentimentul de apartenență al noilor cetățeni la o comunitate politică care furnizează o sursă distinctă de identitate, precum și coeziunea socială și solidaritatea cetățenilor.**

Cazurile în care solicitantul nu trebuie să facă dovada cunoașterii limbii române, în modalitățile prevăzute de lege, sunt reglementate expres și limitativ prin proiectul de lege.

- Proiectul de lege propune stabilirea unui termen legal global pentru întreaga procedură de soluționare a *cererilor de redobândire a cetățeniei române, cu o durată de 2 ani*, termenele actuale fiind nerealiste raportat la volumul de activitate al Autorității, la capacitatea instituțională actuală, chiar mărită sub aspectul resurselor umane alocate, dar și la complexitatea procedurilor și la imperativul verificării riguroase a îndeplinirii condițiilor legale în fiecare cerere în parte.

Deși la nivelul Autorității Naționale pentru Cetățenie și al Ministerului Justiției au fost întreprinse o serie de demersuri în vederea suplimentării schemei de personal a Autorității, actualizării organigramei și modificării/completării cadrului legislativ aplicabil soluționării cererilor în materie, aceste măsuri contribuind la creșterea ritmului de soluționare a cererilor de redobândire a cetățeniei române, totuși, o analiză obiectivă a cadrului normativ ce guvernează soluționarea cererilor de acordare sau redobândire a cetățeniei române impune concluzia regândirii duratei termenelor deficiente de lege, prin stabilirea unor termene în care să poată fi parcursă, *în mod realist*, întreaga procedură administrativă, astfel încât aceasta să devină previzibilă și predictibilă pentru solicitanți.

Cu privire la termenul actual instituit de Legea nr. 21/1991 pentru soluționarea cererilor de redobândire a cetățeniei române, *apare cu evidență faptul că acestea nu pot fi respectate* din cauza numărului considerabil de solicitări de acest fel, raportat la capacitatea operațională a Autorității Naționale pentru Cetățenie, dar și la complexitatea procedurii, care implică verificări și corespondență internațională, uneori repetată, cu petenții, dar și cu parteneri instituționali.

Scopul dispozițiilor art. 11 din lege este unul reparator, privește legături istorice între statul român și solicitantul de cetățenie și oferă posibilitatea ca persoanele aflate în ipoteza acestui articol, care doresc redobândirea cetățeniei române, să aibă această posibilitate în condiții mai facile. Pe de altă parte, dreptul suveran al statului de a determina condițiile de acordare a cetățeniei române nu trebuie să rămână un principiu cu valențe pur teoretice, procedura de natură administrativă desfășurată în fața Comisiei pentru cetățenie din cadrul Autorității Naționale pentru Cetățenie necesitând imperativ verificarea îndeplinirii de către solicitantul de cetățenie a tuturor condițiilor cerute de lege. Așadar, cetățenia trebuie să traducă în termeni juridici legăturile persoanei cu statul care i-a acordat cetățenia; în sens contrar, efectul produs este golirea de conținut a instituției juridice a cetățeniei care își găsește reglementarea juridică fundamentală în dispozițiile art. 5 din Constituție.

Vulnerabilitățile reprezentate de existența unor termene legale scurte de soluționare a cererilor, în contextul complexității procedurii și, mai ales, al verificărilor justificate de tentativele de fraudare a procesului de redobândire a cetățeniei române, generează deja un număr mare de litigii, cu riscul real de creștere exponențială care poate determina blocarea activității instituționale într-un domeniu de activitate deosebit de sensibil.

Înlăturarea acestei presiuni prin înlocuirea termenelor prevăzute în prezent pentru diferite etape din cadrul procedurii administrative cu un singur termen global, astfel încât întreaga procedură să devină previzibilă și predictibilă pentru solicitanți, reprezintă o măsură activă de securizare a procesului acordării la cerere a cetățeniei române, menită a crea cadrul legal care să permită celerizarea procesului în cazul solicitanților care își susțin cu bună credință cererile pe baza unei documentații legitime (de exemplu, majoritatea solicitanților proveniți din Republica Moldova și, în general, din fostele teritorii istorice românești). Astfel, dosarele care nu comportă suspiciuni de fraudă vor putea fi soluționate mai rapid, putând fi decuplate de ritmul îngreunat de soluționare a cererilor cu privire la care există suspiciuni cu privire la autenticitatea documentelor depuse, acestea din urmă presupunând în mod necesar verificări minuțioase într-un termen mai lung, fiind vorba, de regulă, de solicitanți care provin îndeosebi din regiuni din spațiul ex-sovietic din afara fostelor teritorii care au aparținut statului român înainte de cel de-al doilea război mondial.

- Același termen, cu durata de 2 ani, este reglementat și în ceea ce privește soluționarea cererilor de acordare a cetățeniei române întemeiate pe dispozițiile art. 8 și art. 8¹ din lege.

- Întrucât scopul fundamental al Autorității Naționale pentru Cetățenie - asigurarea aplicării procedurii legale de acordare, redobândire, renunțare și retragere a cetățeniei române - se impune a fi realizat prin asigurarea mijloacelor pentru verificarea exigentă și sigură a îndeplinirii condițiilor legale în soluționarea cererilor de acordare/redobândire a cetățeniei române, prezentul proiect urmărește creșterea garanțiilor de asigurare a integrității acestor proceduri.

Astfel, proiectul stabilește măsuri complementare necesare pentru asigurarea integrității procesului de dobândire/redobândire a cetățeniei române, în scopul eliminării riscurilor reprezentate de situațiile care ar putea duce la dobândirea în mod fraudulos a cetățeniei române prin: impunerea unui standard probatoriu obligatoriu pentru documentele oficiale emise de autoritățile altor state și depuse în dosarele de cetățenie în scopul dovedirii îndeplinirii condițiilor legale pentru acordarea/redobândirea cetățeniei române (cu extrase originale de pe actele de stare civilă, eliberate de autoritatea competentă cu cel mult 2 ani anterior depunerii cererii de acordare/redobândire a cetățeniei române sau prin extrase multilingve originale, în acord cu prevederile Convenției nr. 16 din 8 septembrie 1976 referitoare la eliberarea extraselor multilingve ale actelor de stare civilă, semnată la Viena la 8 septembrie 1976, eliberate cu cel mult 2 ani anterior depunerii cererii de acordare/redobândire a cetățeniei române; avantajul evident al acestei reglementări constă în faptul că verificarea condițiilor legale se va face pe baza unor documente oficiale recente, care cuprind elemente de siguranță certe și verificabile); posibilitatea Comisiei pentru cetățenie de a solicita înfățișarea în original a certificatelor de stare civilă sau a altor înscrisuri depuse de către solicitant; posibilitatea Comisiei de a dispune citarea solicitantului în vederea audierii acestuia, pentru clarificarea unor aspecte cuprinse în cererea de acordare a cetățeniei sau care rezultă din actele depuse de către acesta ori în cazul în care audierea este apreciată a fi necesară în vederea stabilirii îndeplinirii uneia sau mai multora dintre condițiile pentru acordarea cetățeniei, prevăzute de lege.

- *În scopul creșterii transparenței și predictibilității procedurii administrative de acordare a cetățeniei române, proiectul stabilește înregistrarea audio - video a interviului de verificare a cunoașterii limbii române, precum și înregistrarea audio-video sau audio a ceremoniei depunerii jurământului de credință.*

- *Proiectul impune principiul soluționării cererilor privind acordarea și redobândirea cetățeniei române în ordinea cronologică a depunerii acestora și reglementarea strictă a situațiilor de excepție, de soluționare prioritară, în situații temeinic justificate exclusiv de considerente obiective, astfel încât să fie eliminat riscul posibilei prioritizări arbitrare.*

- Pentru a conferi un parcurs previzibil procedurii administrative în materie de cetățenie și având în vedere importanța deosebită a raporturilor juridice care privesc acordarea cetățeniei române, ceea ce reclamă stabilitatea și certitudinea acestor raporturi, proiectul prevede că o serie de termene imperative – de exemplu, termenul de completare a dosarului de cetățenie,

termenul de depunere a jurământului de credință - nu sunt supuse suspendării și întreruperii, nici chiar în caz de forță majoră; tot astfel, forța majoră nu împiedică curgerea termenelor. În astfel de situații, persoanele cărora li s-a respins cererea de acordare sau de redobândire a cetățeniei române ori de renunțare la cetățenia română pentru depășirea termenelor au posibilitatea să formuleze o *nouă cerere, în condițiile legii.*

- Proiectul propune reconfigurarea procedurii de comunicare către solicitanți a corespondenței Autorității Naționale pentru Cetățenie, inclusiv a solicitărilor și citațiilor adresate acestora de către Comisia pentru cetățenie, precum și a ordinelor emise, potrivit legii, de președintele Autorității Naționale pentru Cetățenie, plecând de la împrejurarea că, în raport de limitele tehnice inerente ale procedurii de comunicare prin e-mail, procedura de comunicare electronică a actelor nu poate fi considerată îndeplinită în absența unei confirmări a primirii acesteia din partea destinatarului, în caz contrar Autoritatea Națională pentru Cetățenie neavând certitudinea că mesajul a ajuns la destinatar, chiar dacă, în fapt, actul comunicat *a parvenit acestuia.* În acest mod, se asigură implicarea și *responsabilizarea solicitantului de cetățenie, fiind impusă o obligație de minimă diligență a acestuia, de a contribui la desfășurarea fără întârziere a procedurii administrative în fața Comisiei.*

În prezența tuturor diligențelor necesare din Autorității Naționale pentru Cetățenie pentru îndeplinirea obligației legale de comunicare ce îi revine nu pot fi validate comportamentele abuzive din partea petenților care, amânând ori refuzând primirea ori confirmarea primirii corespondenței, pot determina amânarea împlinirii termenelor prevăzute de Legea nr. 21/1991, ca și orice alte împrejurări de natură a conduce la situații de incertitudine juridică, neimputabile în vreo formă Autorității Naționale pentru Cetățenie. Este de menționat faptul că în multe cazuri corespondența expediată în străinătate de Autoritate a fost restituită cu mențiuni precum „lipsă domiciliu”, „expirat termen de păstrare” sau „nereclamată”. Consecința directă a acestei situații este imposibilitatea soluționării cererilor de cetățenie respective, menținerea acestora pe rolul Comisiei pentru cetățenie pe termen nedeterminat și imposibilitatea respingerii cererilor ca nesustținute, atunci când s-ar impune această soluție, în conformitate cu dispozițiile legii.

Concluzionând, eficiența și validitatea procedurii de comunicare a corespondenței purtate cu solicitanții de cetățenie este deosebit de importantă, în contextul în care, raportat la aceasta, legea stabilește începutul curgerii unor termene imperative, neputând fi acceptată perpetuarea situațiilor în care validitatea procedurii de comunicare a actelor respective este determinată de voința unilaterală a solicitantului sau de alte împrejurări, neimputabile în vreo formă Autorității Naționale pentru Cetățenie.

- *Proiectul prevede completarea cadrului legal – inclusiv în materia documentelor de călătorie și a actelor de identitate ale cetățenilor români, precum și în alte domenii - din perspectiva introducerii verificărilor biometrice în procesul de acordare la cerere a cetățeniei române, prin implementarea*

unor procese verificabile și sigure pentru a garanta că toți solicitanții de cetățenie au o identitate confirmată biometric, înainte de a li se acorda cetățenia română și, ulterior, la eliberarea actului de identitate sau a documentului de călătorie românesc. În vederea realizării acestui deziderat sunt dispuse măsuri care vizează atât introducerea biometriei în materia procedurii de acordare a cetățeniei române, cât și măsuri care să asigure securizarea întregului proces de dobândire a cetățeniei, prin dezvoltarea de proceduri verificabile care au la bază sisteme informatice sigure.

Astfel, proiectul de lege instituie măsurile necesare și proporționale pentru a garanta certitudinea stabilirii identității viitorilor cetățeni români, prin prelevarea datelor biometrice la înregistrarea cererilor (fotografie în format biometric și amprente digitale) și, ulterior, prin compararea amprentelor prelevate cu elementele comparabile direct verificabile, atât la momentul depunerii jurământului de credință față de România (moment care marchează dobândirea cetățeniei române), cât și, ulterior dobândirii cetățeniei, la momentul depunerii de către aceștia a cererilor de eliberare a actului de identitate sau documentului de călătorie românesc.

Măsurile de introducere a biometriei privesc și înlocuirea actualului certificat de cetățenie format hârtie cu un card electronic de cetățenie română, eliberat celui căruia i s-a acordat sau care a redobândit cetățenia română. Cardul de cetățenie română include un suport de stocare de înaltă securitate în care sunt memorate datele biometrice și date personale ale titularului.

În acest scop, proiectul de lege:

- stabilește o serie de proceduri verificabile și securizate pentru a garanta certitudinea stabilirii identității viitorilor cetățeni români;
- prevede armonizarea reglementării în materie cu dispozițiile Regulamentului General privind Protecția Datelor, inclusiv sub aspectul duratei de retenție a acestor date, respectiv pe o durată care nu depășește perioada necesară îndeplinirii scopurilor în care sunt prelucrate datele;
- urmărește ca măsurile legislative adoptate în scopul atingerii obiectivului de interes public arătat să fie mai puțin invazive decât alte metode prin care se poate atinge același obiectiv;
- prevede garanții din domeniul protecției datelor cu caracter personal, una dintre cele mai importante fiind dată de ștergerea ireversibilă a datelor de referință imediat după ce și-au atins scopul pentru care au fost colectate.
- Sunt propuse modificări și completări ale unor acte normative aflate în conexiune cu materia cetățeniei.

Astfel, din perspectiva unor condiții ce trebuie îndeplinite la nivelul Direcției Generale de Pașapoarte, această instituție având competențe esențiale în domeniul redobândirii cetățeniei române în perioada 1990 – 2002, intervențiile legislative propuse vizează reglementarea Sistemului Informatic de Evidență a Datelor despre Cetățenia Română din Registrul Național de Evidență a Pașapoartelor Simple și a elementelor aferente acestuia.

Reglementarea sistemului sus-menționat asigură premisele digitalizării serviciilor prestate de Direcția Generală de Pașapoarte în materia cetățeniei

române, în interesul cetățenilor români și pentru sprijinirea instituțiilor/autorităților/entităților cu atribuții în acest domeniu, aspect ce contribuie la reformarea și eficientizarea activităților specifice.

De asemenea, întrucât este esențial ca toți cetățenii români naturalizați să dețină acte de identitate și călătorie emise de autoritățile statului român, proiectul prevede adoptarea unor măsuri ce imprimă caracter obligatoriu demersurilor pentru obținerea actelor de identitate sau a documentelor de călătorie de către persoanele cărora li s-a acordat sau au redobândit cetățenia română.

Tot astfel, întrucât Compania Națională <<Imprimeria Națională>> - S.A." va produce, cu titlu de exclusivitate, cardurile de cetățenie română, apar ca fiind necesare intervenții legislative asupra actelor normative cu incidență asupra organizării și funcționării acestei entități juridice.

- Având în vedere că la nivelul Autorității Naționale pentru Cetățenie este în curs de derulare proiectul "Digitalizarea Autorității Naționale pentru Cetățenie pentru susținerea activităților specifice (Proiect cu acoperire națională)", finanțat din PNNR, proiectul de lege reglementează o nouă modalitate de acces facil al solicitanților la stadiul dosarului administrativ (spațiu virtual SPV) și la comunicările transmise de Autoritatea Națională pentru Cetățenie, cu aplicabilitate din 30 iunie 2026.

Proiectul derulat are ca obiect dezvoltarea unui sistem informatic de management al documentelor și al cererilor de cetățenie, scopul urmărit fiind creșterea gradului de transparență instituțională și informare, precum și reducerea numărului petițiilor și al resurselor materiale utilizate.

- În materia cazurilor de retragere a cetățeniei române, proiectul armonizează dispozițiile legii naționale cu cele ale Convenției europene cu privire la cetățenie (ratificată de România prin Legea nr. 396/2002), ale cărei dispoziții trebuie interpretate în lumina Raportului explicativ al convenției. Astfel, articolul 7 al Convenției enumeră exhaustiv cazurile în care cetățenia poate fi pierdută, fie automat prin aplicarea legii (ex lege), fie la inițiativa statului parte. Doar în aceste cazuri limitativ reglementate, și sub rezerva anumitor condiții, un stat parte poate dispune retragerea cetățeniei.

Articolul 7 din Convenție constă într-o listă exhaustivă a cazurilor în care cetățenia poate fi pierdută automat, prin aplicarea legii (ex lege) sau la inițiativa unui stat parte. În aceste cazuri limitate, și sub rezerva anumitor condiții, un stat parte poate retrage cetățenia. Prevederea este formulată în mod negativ pentru a sublinia că pierderea automată a cetățeniei sau pierderea cetățeniei la inițiativa unui stat parte nu poate avea loc decât dacă este vorba despre unul dintre cazurile prevăzute de acest articol.

Astfel cum se arată în Raportul explicativ asupra Convenției, formularea „comportament care prejudiciază în mod grav interesele vitale ale statului parte” este redactată pe baza articolului 8, paragraful 3.a.ii din Convenția din 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie. O astfel de conduită include în special trădarea și alte activități îndreptate împotriva intereselor vitale a statului în cauză

(de exemplu, activitățile desfășurate în sprijinul unui serviciu secret străin), dar nu ar include infracțiuni cu caracter general, oricât de grave ar fi acestea.

- Se instituie competența Curții de Apel București pentru soluționarea cererilor formulate împotriva ordinului președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie prin care s-a dispus retragerea cetățeniei române, având în vedere dispozițiile Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, care reprezintă dreptul comun în materia contenciosului administrativ, cât și specificitatea contenciosului în materie de cetățenie.

- Proiectul prevede modificarea unor dispoziții care au ca efect pierderea cetățeniei române de către minorul cetățean român adoptat de un cetățean străin, proiectul stabilind, în scopul asigurării certitudinii legăturii de cetățenie, faptul că pierderea cetățeniei de către cel adoptat are loc doar dacă adoptatorii sau, după caz, adoptatorul *solicită în mod expres aceasta*, iar adoptatul dobândește cetățenia adoptatorului în condițiile prevăzute de legea străină, precum și faptul că *data pierderii cetățeniei române în aceste condiții este data aprobării cererii adoptatorilor sau, după caz, a adoptatorului*.

- *Stabilirea unor soluții echitabile și proporționale în ceea ce privește efectele constatării nulității adopției sau anulării adopției asupra cetățeniei copilului adoptat de un cetățean român.* În acest sens, proiectul stabilește faptul că o constatare a nulității adopției sau anularea adopției nu produce efecte asupra cetățeniei copilului, dacă acesta a locuit, în condițiile legii, pe teritoriul României pentru o perioadă mai mare de 5 ani sau dacă, ca efect al nulității sau anulării adopției, acesta devine apatrid.

De asemenea, prin raportare la instituția încetării adopției astfel cum a fost reglementată de Codul civil – care are în vedere desfacerea adopției, fie de drept, prin încuviințarea unei noi adopții consecutiv decesului părintelui sau părinților adoptatori, fie facultativă, atunci când față de adoptat este necesară luarea unei măsuri de protecție, fie cu titlu de sancțiune, ce poate fi dispusă la cerere pentru fapte grave, de natură penală, săvârșite cu vinovăție de către adoptat (ingratitudea adoptatului); în acest ultim caz adopția poate fi desfăcută *numai după ce adoptatul a dobândit capacitate deplină de exercițiu*, în condițiile legii, chiar dacă faptele au fost săvârșite anterior acestei date - proiectul elimină dintre cazurile de pierdere a cetățeniei române situația minorului adoptat de un cetățean român în ipoteza desfacerii adopției.

În configurarea acestor soluții au fost avute în vedere și prevederile Recomandării CM/Rec (2009)13 a Comitetului de Miniștri (al Consiliului Europei) către statele membre cu privire la naționalitatea copiilor.

De asemenea, proiectul reglementează consecințele înlăturării pe cale judiciară a filiației legal stabilite față de părintele sau, după caz, față de părinții cetățeni români, cu privire la situația copilului care nu a împlinit vârsta de 18 ani (caz în care aplicarea principiului *jus sanguinis* este înlăturată).

- Întrucât (re)naturalizarea unor persoane care nu cunosc limba română este de natură să golească de conținut dispozițiile constituționale ale art. 5, ce au în vedere o legătură efectivă, inclusiv sub aspect lingvistic, între România, ca țară adoptivă, și străinul care-i solicită cetățenia, precum și ale art. 13, care reglementează limbă română ca limbă oficială a statului român, proiectul

prevede, confirmând interpretarea judiciară și cea administrativă existente, faptul că, în cazul solicitanților care, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au formulat cereri de redobândire a cetățeniei române aflate în curs de soluționare la Comisia pentru cetățenie sau, după caz, al solicitanților ale căror cereri, la data intrării în vigoare a prezentei legi, sunt aprobate prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie, dar nu au depus jurământul de credință, cunoașterea de către aceștia a limbii române în măsură suficientă pentru a se integra în viața socială este prezumată, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 36/2009 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 354/2009, până la proba contrară; astfel, cunoașterea limbii române de către această categorie de solicitanți, instituită prin actul normativ antereferit sub forma unei prezumții, este calificată *in terminis* ca fiind prezumată relativ de legiuitor.

2.4. Alte informații

Textele nou-introduse, precum și modificările aduse normelor legale se circumstanțiază dispozițiilor actului normativ supus intervenției normative și nu afectează caracterul unitar și concepția generală a Legii cetățeniei române nr. 21/1991.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.2. Impactul social

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.4. Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Proiectul de act normativ cuprinde prevederi referitoare la digitalizarea Autorității Naționale pentru Cetățenie pentru susținerea activităților specifice, cu termen de intrare în vigoare la 30 iunie 2026.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.9. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
1. buget de stat, din acesta:						
(1) impozit pe profit						
(2) impozit pe venit						
1. bugete locale						
(1) impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(1) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
1. buget de stat, din acesta:						
(1) cheltuieli de personal						
(2) bunuri și servicii						
1. bugete locale:						
(1) cheltuieli de personal						
(2) bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(1) cheltuieli de personal						
(2) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						

4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: 1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; 2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații - Asigurarea fondurilor necesare achiziționării de echipamente hardware și software care să asigure introducerea biometriei în procesul de acordare a cetățeniei se va face cu încadrare în bugetul aprobat instituțiilor vizate. - La data de 12.06.2023 a avut loc semnarea contractului de finanțare între Ministerul Justiției, în calitate de coordonator de reforme și investiții în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și Autoritatea Națională pentru Cetățenie (ANC), în calitate de beneficiar, pentru proiectul “Digitalizarea Autorității Naționale pentru Cetățenie pentru susținerea activităților specifice (Proiect cu acoperire națională)” finanțat prin Mecanismul de Redresare și Reziliență, în cadrul Componentei 7 „Transformare digitală”, Investiția 4 „Digitalizarea sistemului judiciar” din Planul Național de Redresare și Reziliență. Proiectul se încadrează în Investiția C7/I4 Digitalizarea sistemului judiciar/Obiectivul O2: Sporirea rezilienței sistemului judiciar prin modernizarea infrastructurii IT de la nivel central și local (instanțe, parchete, birouri și alte structuri locale), inclusiv prin asigurarea infrastructurii tehnice pentru desfășurarea muncii de la distanță, digitalizarea documentelor (inclusiv a arhivelor), îmbunătățirea comunicațiilor, asigurarea accesibilității serviciilor de către persoanele cu dezabilități etc.; / Jalonul J165: Digitalizarea autorităților publice centrale din sectorul judiciar /						

Domeniul proiectului: Digitalizarea Autorității Naționale pentru Cetățenie pentru susținerea activităților specifice. – T2 2026.

Valoarea totală a proiectului este de 8.894.060 lei (echivalentul a 1.795.000 Euro) din care 7.474.000 lei (1.500.000 Euro) finanțat din fonduri externe nerambursabile prin PNRR.

Perioada de implementare este de 38 luni.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Sunt necesare o serie de reglementări secundare și terțiare, termenul de adoptare a acestora fiind prevăzut în dispozițiile finale ale proiectului.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.6. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Economic și social prin avizul nr. 3452/2024.

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 556/2024.

6.6. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

În temeiul dispozițiilor art. 7 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, Ministerul Justiției a publicat proiectul pe site-ul instituției la data de 2.02.2024.

În data de 23 februarie 2024, Ministerul Justiției a organizat o întâlnire pentru dezbaterea publică a proiectului de lege, la care au participat reprezentanți ai mai multor organizații neguvernamentale, ai UNHCR România, avocați, cadre didactice universitare, minuta dezbaterii publice putând fi consultată la: <https://www.just.ro/proiect-de-lege-pentru-modificarea-si-completarea-legii-cetateniei-romane-nr-21-1991-precum-si-pentru-modificarea-si-completarea-altor-acte-normative/>

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

7.3. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Nu au fost identificate

8.2. Alte informații

Nu au fost identificate

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU